

Gelukkig zal je zijn als je ongelukkig bent

Christus Triumfatorkerk zondag 13 februari 2022

Lezing: Jeremia 17: 5-8 en Lucas 6: 12-26

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Komen

- Welkom
- Aanvangslied 'Morgenglans der eeuwigheid' (Lied 213: 1, 2 en 5)
- Moment van Stilte
- Bemoediging en groet
- Psalm van de zondag Psalm 1
zingen: 'Gelukkig zal je zijn' (Hemelhoog 1: 1 en 2) (*solo*)
lezen: Psalm 1: 1-2 (BGT)
zingen: 'Gelukkig zal je zijn' (Hemelhoog 1: 3 en 4) (*solo*)

Kyriegebed

Moge God ons zegenen
met onrust bij gemakkelijke antwoorden,
halve waarheden en oppervlakkige relaties
zodat er diepgang vanuit ons hart moge leven.

Moge God ons zegenen met boosheid
over onrechtvaardigheid, onderdrukking
en uitbuiting van mensen
zodat we werken voor rechtvaardigheid,
vrijheid, en vrede.

Moge God ons zegenen met tranen
voor hen die lijden aan pijn, verwerping,
honger en oorlog zodat we onze handen zullen uitstrekken
tot troost.

Moge God ons zegenen met genoeg dwaasheid
om te geloven dat we een verschil kunnen maken in de wereld,
zodat wij kunnen doen waarvan anderen zeggen dat het onmogelijk is.
Amen

- Glorialied 'Zonne en maan' (Lied 303) (*samenzang*)

Woord

- Met de kinderen
Gebed
Gesprek
Lied 'Jesus die langs het water liep' (Lied 531: 1) (*solo*)
- Schriftlezing: Jeremia 17: 5-8
- Lied: 'Ons heeft de Heer met liefde neergeschreven' (Lied 976: 1) (*solo*)
- Schriftlezing: Lucas 6: 12-26
- Lied: 'Ons heeft de Heer met liefde neergeschreven' (Lied 976: 2 en 3) (*solo*)
- Preek
Het zijn nogal heftige lezingen vandaag.
Tenminste – dat hang er vanaf hoe je ze leest.

Want het gedeelte uit Lucas staat natuurlijk bekend als de zaligsprekingen, het zijn dus echt gelukwensen: “Gelukkig jullie die arm zijn, want voor jullie is het koninkrijk van God”, bijvoorbeeld. En iets soortgelijks lezen bij de profeet Jeremia: “Gezegend wie op de HEER vertrouwt”.

Maar de gelukwensen gaan gelijk op met pittige verwensingen: “Vervloekt wie op een mens vertrouwt, wie zich afkeert van de HEER.” En “Wee jullie die nu lachen, want je zult treuren en huilen”.

En bij mij blijven die verwensingen, die vervloeking zelf, die ‘wee-spreuken’ van Jezus toch het meeste hangen.

Heeft dat met onze calvinistische inslag te maken, dat bij ons het glas toch meestal half leeg is i.p.v. half vol? Dat we meestal wat negatiever in het leven staan en ons eerder aangesproken voelen door wat ons verweten wordt?

Het zou kunnen.

Als je in een gesprek tien complimenten krijgt over hoe je functioneert, of hoe je als mens bent, en vervolgens slechts één kritische kanttekening krijgt, dan fiets je toch vaak naar huis terwijl je aan het dubben bent over die ene kritische noot, dat ene verbeterpuntje, en die tien dingen die prima gaan die verdwijnen toch al snel naar de achtergrond. Zo zit ik blijkbaar in elkaar, en velen van jullie ook – zo merk ik als we met elkaar in gesprek zijn.

Dus dat die kritiek ons dieper raakt, heeft er zeker mee te maken. Die vervloeking de hakken er veel harder in dan de gelukwensen, maar dat is niet het enige. Er is in deze tekst nog wel iets meer aan de hand.

Want het wordt nog erger: je kunt je zelfs afvragen of die gelukwensen wel voor ons bedoeld zijn?

Gelukkig jullie die arm zijn – zegt Jezus. Ik kan natuurlijk niet voor iedereen spreken, maar de meesten van ons zijn toch bepaald niet arm.

En gelukkig jullie die nu honger hebben, tja, wie van ons heeft er vanochtend niet eerst een ontbijt genuttigd? Wie heeft er gisteren geen warme maaltijd gehad?

Die laatste twee zaligsprekingen die zouden misschien wel op ons kunnen slaan. Tenminste - verdriet blijft helaas niemand van ons bespaart. En huilen doen we allemaal wel eens en dan is het een mooi vooruitzicht dat Jezus ons vertelt dat we ook weer zullen kunnen lachen.

En oprecht voor je geloof uitkomen, ook in een omgeving waar dat niet bepaald gewoon is, of waar er zelfs minderwaardig over het geloof wordt gepraat, ja in zulke situaties zullen de meeste van ons ook wel eens komen, maar om nu te zeggen dat anderen je omwille van de Mensenzoon haten en buitensluiten en beschimpen en je naam door het slijk halen. Dat heb ik eigenlijk nog nooit meegemaakt. We leven niet in een land waar christenen vervolgd worden of tweederangsburgers zijn.

En dan komen die vervloeking toch opeens wel weer dicht op onze huid:

Wee jullie die rijk zijn, jullie hebben je deel al gehad.

Wee jullie die nu verzadigd zijn, want je zult honger lijden.

Wee jullie die nu lachen, want je zult treuren en huilen.

Wee jullie wanneer alle mensen lovend over je spreken.

Want wij zitten hier rijk en verzadigd en lachend en we streven er maar wat graag naar dat mensen lovend over ons spreken.

Een heftige tekst dus. Deze zaligsprekingen van Jezus en de woorden uit Jeremia 17. Het stelt ons voor scherpe keuzes.

En dat past bij de verkondiging van Jezus van Nazaret, en het past helemaal bij het Evangelie volgens Lucas. Dit Evangelie wordt ook wel het Evangelie van de Armen genoemd. In Lucas krijgen de rijken er regelmatig van langs.

Het gaat in het Evangelie volgens Lucas over de weg van Koninkrijk. Het is het Koninkrijk van God dat dwars door de wereld heen breekt. Eerst van Nazareth naar Jeruzalem. En in het tweede

boek van Lucas, het boek Handelingen zelfs van Jeruzalem naar Rome. En rijkdom, status, kan je op die weg wel eens in de weg zitten.

Alles wat Jezus doet en zegt staat in dienst van die weg. De Koninkrijksweg die dwars door de bestaande wereld heen breekt, die er haaks op staat.

Jezus roept vanaf vandaag mensen op om er aan mee te doen. Om de dwarse weg van het Koninkrijk te gaan volgen tegen alle afspraken en conventies in.

Hij begint met twaalf. Hij roept twaalf leerlingen op. Twaalf leerlingen, parallel aan de twaalf stammen van Israël. Met deze twaalf begint Jezus zijn weg van Koninkrijk. In de hoop de hele twaalf stammen mee te krijgen. In de Hoop in het spoor van Abraham, de hele wereld mee te krijgen.

Voor Jezus zijn Veldrede begint, zijn toespraak: Gelukkig jullie die... gebeurt er iets belangrijks. Jezus trekt zich terug om zich op God te richten.

Vanuit de intimiteit met God. Vanuit de rust en de stilte. Vanuit je bron. De zoektocht naar God, naar wat je ten diepste beweegt. Naar wat je raakt, of boven jezelf uittilt. Vul zelf maar in.

Vanuit die inspiratie begint Jezus aan zijn weg.

Jezus begint zijn weg van het Koninkrijk bij God. Met gevouwen handen in de stilte. De hele nacht is Jezus alleen op de berg. In gebed. En op die berg wordt de kring iets groter. Zijn twaalf meest intieme vrienden komen er bij. Zij die de komende jaren hun leven en lief en leed met Jezus zullen delen. En dan gaat de boodschap van het koninkrijk de wereld in. Ze dalen met dertien de berg af de menigte in.

Zo gaat de weg van Jezus vanuit de berg – als ontmoetingsplaats van God naar de vlakte. Vanuit de stilte van je eigen binnenkamer naar de menigte in het open veld. Daar gaat het om, daar gaat het naartoe. Die beweging. Naar de wereld van het open veld, waar de vier windrichtingen bijeenkomen en waar de menige van de mensenzoon is verzameld.

En misschien zit in die beweging wel de sleutel tot het verstaan van die 'Wee-uitspraken' van Jezus.

Om iets van de Weg van het Koninkrijk te ontdekken in je leven.

Om dwars door deze weerbarstige wereld iets van Gods weg te ontdekken.

Om in alle zorgen, alle opgelegde verplichtingen, in je werk, in je gezin, of de strijd elke dag weer om je hoofd boven water te houden. De ratrace van het leven. Voor de een de dagelijkse race om de kinderen op school te krijgen, al je collega's tevreden te houden, alle deadlines te halen, dan de kinderen weer thuis om je hen verzamelen en nog iets te eten op tafel te krijgen, om vervolgens te moeten gaan sporten, of iets in de kerk te gaan doen of je sociale contacten te onderhouden.

Om maar even de agenda van een van de dertigers of veertigers uit onze gemeente te schetsen. Het evangelie zegt niet dat dat niet goed is. Het evangelie vraagt zich hier wel hardop af, of je niet ook keuzes moet maken. Om even een pas op de plaatst te maken. Om even stoom af te blazen en jezelf te tijd, de rust te gunnen om even van een afstandje naar jezelf te kijken. Waar leef ik ook al weer voor? Waar word ik echt blij van. Gun ik mezelf ook de tijd om de berg op te gaan en stil te worden. Gun ik mezelf de tijd om God te zoeken. Geef ik God wel de gelegenheid om mij te vinden?

Even terug naar af. Voor je de hele wereld – alle vier windstreken – op het grote veld van het leven aan kan. Om ervoor te zorgen dat je niet totaal overvallen wordt door de hele wereld die over je heen valt, moet je jezelf ook rust gunnen. Moet je jezelf opladen. Herbronnen.

Je terugtrekken op de berg om tot God te bidden, al duurt het de hele nacht.

Het gaat Jezus om de scherpste van de keuzes die je moet maken op de weg van het Koninkrijk. Vandaar die Wee-uitspraken die in onze oren nagalmen.

Want je rijkdom zit je in de weg als je voor God wil kiezen, en als je niet kunt delen van je overvloed dan mis je de boodschap van het evangelie. En juist in het meeleven bij verdriet. In het jezelf kwetsbaar durven opstellen, in het durven tonen van je zwakte, komt je niet alleen

dichtbij andere mensen, maar juist daarin ontmoet je ook God – want hij was het die zich kwetsbaar durfde tonen. Zo kwetsbaar als een mens. Zo kwetsbaar als een lijdende mens. En zoek niet altijd naar bevestiging, en naar waardering, en naar aandacht en complimenten, doe wat je moet doen, omdat het je dichterbij God brengt.

Het is geen eenvoudige boodschap. En we leggen hem soms liever naast ons neer. Daarom zet Jezus stevig in – aan het begin van zijn weg naar het Koninkrijk.

Het “wee jullie die rijk zijn, jullie hebben je deel al gehad.” Het is om ons wakker te schudden. Daar vind je God niet – zegt hij. In je rijkdom, in de overvloed, in het de schijn ophouden. Je vindt God veel eerder in het echte leven. Zelfs als dat armoede, of honger, of minachting betekent.

Het is niet echt een vrolijk evangelie vandaag.

Gelukkig zal je zijn als je ongelukkig bent.

Maar zo is het dus niet.

Het gaat ons ons verkeerde idee van geluk, daar word je niet gelukkig, dat is de boodschap van Jezus van vandaag.

Gelukkig word je van concentratie op God. Van aandacht en liefde voor je medemens.

Van durven geven en kunnen ontvangen.

Wees verheugd en spring op van blijdschap, want dat is de weg ten leven.

Dat is de weg naar het Koninkrijk van God.

Amen

- Muzikaal intermezzo

Antwoord

- Dankgebed, voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Collecte

Gaan

- Slotlied ‘O, grote God, die liefde zijt’ (Lied 838: 1, 2 en 3) (**Samenzang**)
- Zegen